

FISKIVINNAN

Ójavnt býtt í fiskivinnuni

1.5 MIÓ Á MUNI
Í LØNUNUM

Ein miðal manningarpartur á føroysku uppsjóvarskipunum í 2016 liggur á uml. 1.8 milliónum, á einum flakatrolara uml. 840.000 krónur, á einum trolara í bólki tvey, liggur ein miðal manningarpartur á góðum 530.000 krónum og við línuskipum liggur ein miðalløn í 2016 á góðum 307.000 krónum.

Sólvit E. Nolsø

Tað er eingin loyna fyri nakran, at tað er ymiskt hvussu lønsemi er millum teir ymsu skipabólkarnar í fiskivinnuni. Serliga uppsjóvarskipini hava klárað seg sera væl, serliga síðan makrelkvoturnar blivu nógv størri fyri eini 10 árum síðan. Eisini skipini í Barentshavinum hava klárað seg væl. Hesi skip klára seg væl í mun til teirra, ið fiska á føroysku grunnunum, har inntøkurnar tó eisini hava fingið eitt skump rætta vegin, eftir at tey eisini finga lut í makrelinum.

Ein útrokning, við støði í tølum frá Fiskimannafelagnum vísir, at ein miðal manningarpartur á føroysku uppsjóvarskipunum í 2016 liggur á uml. 1.8 milliónum, á einum flakatrolara uml. 840.000 krónur, á einum trolara í bólki tvey, liggur ein miðal manningarpartur á góðum 530.000 krónum og við línuskipum liggur ein miðalløn í 2016 á góðum 307.000 krónum.

Tølini skulu sjálvandi takast við fyrivarni, tí tað er sera ymiskt, hvussu nógv dagar tey ymsku skipini

hava verið úti. Eisini skal tað takast við, at upphæddin fyri ein manningarpart vísir miðal talið fyri eitt heilt ár. Tað vil siga, at upphæddin kann verða misvísandi í tann mun, at ein skal hava verið við alt árið fyri at fáa fullan manningarpart og tað eru tað fáir, sum hava verið.

Formaður í Fiskimannafelagnum, Jan Højgaard, vísti eisini á hesi viðurskiftir í síni seinastu formansfrágreiðing. Hann sigur, at undantikið í teimum skipunum, har tað gongur heilt væl, eru tað nógvir sjómenn, sum ikki fáa ein nóg høga tímaløn, í mun til teir longu arbeiðstímar teir hava. Jan Højgaard sigur í formansfrágreiðingini, at tað kundi verið áhugavert at gjørt eina kanning, ið vísir hvussu ein fiskimaður var tímaløntur í mun til tímaløn á landi. Tað kundi eisini givið eina rættari mynd av lønarlagnum.

Hans Andrias Kelduberg, reiðari á Thor, hevði eisini lønarviðurskiftir upp at venda í samband við keypið

av nýggja uppsjóvarskipinum “Hoyvík”. Hans Andrias Kelduberg segði, at hann hevði ætlanir um eina løn-javningarskipan innanhýsis í reiðarrinum, tí tað var eyðsýnt, at kanska serliga manningin á Hoyvík hevur nógvt størri sannlíkindir at forvinna eina høga løn í mun til onnur fiskiskip í reiðarrinum. Ætlaninar um lønar-útgjaving komu tó ikki upp á pláss.

Broytingartíðir í føroysku fiskivinnuni

Fiskivinnan í Føroyum er í broytingartíðum. Fiskivinnunýskipanin stendur fyri framman og enn eru tað nógvir spurningar, sum ikki er greitt svaraðir. Eingin er enn fullgreiður yvir, hvussu fiskivinnan sær út í 2018 ella hvussu viðurskiftini at skipa seg í vinnuni verða eftir nýskipanina. Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum, Høgna Hoydal, hevur tikið uppá seg uppgávuna at finna ein leist at skipa fiskivinnuna eftir, sum flestu

flokkar helst skulu kunna taka undir við. Avbjóðingin er stór, tað vita vit. Enn er tað ikki greitt hvørt ein samlað samgongan tekur undir við eini uppboðssølu av tilfeinginum, sum svimur í sjónum, hóast hon nú er atkvødd tvær ferðir ígjøgnum tingið. Enn tó bert ein royndaruppboðssøla. At andstøðan ikki er glað fyri uppskotið hjá Hoydal, tað vita vit. Fólkaflokkurin tykist at verða tann flokkurin, sum er harligast ímóti nýskipanini, meðan formaður Sambandsflokksins, Bárður á Steig Nielsen, hevur sagt, at flokkurin er sinnaður at tosa við Høgna Hoydal, um enn partarnir í lötuni ikki eru so nær hvørjum øðrum.

Alsamt færri, ið starvast í fiskivinnuni

Hvussu verður og ikki, hvørt nýskipanin kemur nú ella seinni, so eru tað aðrar ábendingar, ið vísa tað sama, at fiskivinnan er í eini broytingartíð og hevur verið tað í nógvrar ár eftirhondini.

Sum vinna er hon enn tað týðningarmiklasta beinið, ið vit hava at standa á. Ein skjót leiting á heimasíðuni hjá Hagstovuni vísir, at enn eru fiskavørur 90% ella meir av okkara útflutningi. Tað er heldur eingin, ið setur spurnartekin við týðninginum av vinnuni. Tað er hinvegin ein staðfesting, sum øll kunnu semjast um. Hinvegin eru tað færri og færri, sum hava sítt dagliga yrki í fiskivinnuni.

Í 2000 vórðu 2357 skrásett sjófólk í Føroyum, í mun til 1501 í 2015. Í fiskavøruidnaðinum vórðu tað 2271 fólk í vinnuni í 2000, meðan tað í dag eru 1444 í dag. Afturgondin sæst eisini aftur í øllum økjum í landinum. Samanlangdu tølini fyri Norðoya sýslu vísa tølini, at frá 2000-2015 eru løntakar úr fiskivinnu minkað úr 895 niður 599 fólk. Í Eysturoyar sýslu vórðu tað í 2015 1035 løntakar í mun til 1524 í 2000. Í Vága sýslu vórðu tað 333 fólk í fiskivinnuni í 2000 og 102 í 2015, í Suðurstreymoy er

tað farið frá 916 niður í 595, í Sandoyar sýslu úr 259 niður í 100 seinastu 15 árin og í Suðuroyar sýslu úr 701 niður í 514 síðan ár 2000.

Talið á fiskiskipum er eisini minkað nógv. Frá 1988-2014 vísir ein uppgjøgur hjá Sjóvinnustýrinum, at talið á fiskiskipum er minkað úr 266 niður í 122 skip.

Tað hevur sjálvandi sína ávirkan á tey økir í landinum, har framleiðsla og fiskivinna er, at arbeiðsplássini fækkast.

Stóra minkingin í løntakarum í fiskivinnuni og stóra minkingin í skipatali í føroyska flotanum, hevur ivaleyst eisini verið við til at birta uppundir kjakið um eitt tilfeingisgjald á fiskivinnuna. At tað verða færri í vinnuni færri, sum forvinna nógvan pening í vinnuni hevur havt við sær, at politiska skipanin hevur tikið nýggj stig fyri at fáa pening inn frá vinnuni. Millum annað tilfeingisgjald.

Meðan vit bíða

Í lötuni kunnu vit gera lítlið annað enn bíða eftir, hvussu uppskotið um eina fiskivinnunýskipan fer at síggja út. Kjakast kann leingi um lønsemi, arbeiðstakarar í fiskivinnuni og hvussu eigaraviðurskiftini eru í vinnuni, men inntil uppskotið um nýskipanina fyriliggur, er kjakið eitt sindur út í tóma luft.

Tað er lítið at ivast í, at fiskivinnan fer at broytast grundleggjandi komandi tíðina. Spennandi verður at síggja hvørjar broytingarnar verða.

RÆTTING:

Í Sosialinum um vikuskiftið skrivaðu vit, at Hans Jákup Joensen er útgerðarmaður á par-trolarunum Jaspis og Ametyst.

Tað er ikki rætt.

Útgerðarmaður er Kaj Johannesen.